

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

८

- 1 कौटिल्याच्या अर्थशास्त्रात पंधरा विभाग असून श्लोकांची संख्या----- आहे.
अ) सहा हजार   ब) बारा हजार   क) अठरा हजार   ड) वीस हजार
- 2 राज्याच्या स्वरूपाचा सप्तांग सिद्धांत ----- यांनी मांडलेला आहे.
अ) शुक्राचार्य   ब) व्यास   क) कौटिल्य   ड) बुद्ध
- 3 1905 मध्ये कौटिल्याच्या अर्थशास्त्राचा शोध कोठे लागला ?
अ) महाराष्ट्र   ब) गुजरात   क) केरळ   ड) तामिळनाडू
- 4 सप्तांग सिद्धांत कोणत्या सिद्धांताशी मिळताजुळता आहे ?
अ) सेंद्रिय सिद्धांत   ब) न्यायचा सिद्धांत   क) एतिहासिक सिद्धांत   ड) तांत्रिक सिद्धांत
- 5 खालीलपैकी कोणता न्यायाचा आधार नाही ?
अ) व्यवहार   ब) राजाचा आदेश   क) दंडनीती   ड) धर्म
- 6 मंडल सिद्धांतातील मध्यवर्ती राज्य कोणते ?
अ) शत्रू राज्य   ब) विजीगिषू राज्य   क) तटस्थ राज्य   ड) यापैकी नाही
- 7 कौटिल्याच्या मते, राजाने ..... सैन्याची उभारणी करावी.
अ) एकरंग   ब) द्विरंग   क) त्रिरंग   ड) चतुरंग
- 8 कौटिल्याने युद्धाचे किती प्रकार सांगितले आहे?
अ) २   ब) ३   क) ५   ड) ४

Q.2. टीपा लिहा. (तीन पैकी कोणतेही दोन).

१०

- 1 अमात्यांची नेमणूक
- 2 कौटिल्याचे राजेशाही विषयक विचार
- 3 कौटिल्याचा सप्तांग सिद्धांत

Q.3. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१२

- 1 प्राचीन भारतीय राजकीय विचारांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 2 कौटिल्याचे आंतरराष्ट्रीय संबंधाविषयक विचारांचे मूल्यमापन करा.

*****

BA (Political Science) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Political Science (Compulsory) Paper-I
IKSPOL01101: Kautiliya's Theory of State

Day and Date: Saturday, 23/12/2023

Total Marks: 30

Time: 2.30 PM To 3.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

८

1 कौटिल्याच्या अर्थशास्त्रात पंधरा विभाग असून श्लोकांची संख्या----- आहे.

अ) सहा हजार   ब) बारा हजार   क) अठरा हजार   ड) वीस हजार

Option 1

2 राज्याच्या स्वरूपाचा सप्तांग सिद्धांत ----- यांनी मांडलेला आहे.

अ) शुक्राचार्य   ब) व्यास   क) कौटिल्य   ड) बुद्ध

Option 3

3 1905 मध्ये कौटिल्याच्या अर्थशास्त्राचा शोध कोठे लागला ?

अ) महाराष्ट्र   ब) गुजरात   क) केरळ   ड) तामिळनाडू

Option 3

4 सप्तांग सिद्धांत कोणत्या सिद्धांताशी मिळताजुळता आहे ?

अ) सेंद्रिय सिद्धांत   ब) न्यायचा सिद्धांत   क) एतिहासिक सिद्धांत   ड) तांत्रिक सिद्धांत

Option 1

5 खालीलपैकी कोणता न्यायाचा आधार नाही ?

अ) व्यवहार   ब) राजाचा आदेश   क) दंडनीती   ड) धर्म

Option 3

6 मंडल सिद्धांतातील मध्यवर्ती राज्य कोणते ?

अ) शत्रू राज्य   ब) विजीगिषू राज्य   क) तटस्थ राज्य   ड) यापैकी नाही

Option 2

7 कौटिल्याच्या मते, राजाने ..... सैन्याची उभारणी करावी.

अ) एकरंग   ब) द्विरंग   क) त्रिरंग   ड) चतुरंग

Option 4

8 कौटिल्याने युद्धाचे किती प्रकार सांगितले आहे?

अ) २   ब) ३   क) ५   ड) ४

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (तीन पैकी कोणतेही दोन).

१०

1 अमात्यांची नेमणूक

Ans:

2 कौटिल्याचे राजेशाही विषयक विचार

Ans:

3 कौटिल्याचा सप्तांग सिद्धांत

Ans:

4 कौटिल्याचा सप्तांग सिद्धांत

Ans:

Q.3. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१२

1 प्राचीन भारतीय राजकीय विचारांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

2 कौटिल्याचे आंतरराष्ट्रीय संबंधाविषयक विचारांचे मूल्यमापन करा.

Ans:

*****